

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΣ Η'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1930

ΑΡΙΘ. 8

ΓΡΑΜΜΑ

ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Αριθ. Πρ. 206

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἴαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Χρυσόστομε, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορευόμενοι.

Ἀσμένως ἐλάβομεν καὶ ἀνέγνωμεν μετὰ καὶ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἀγίας καὶ Ἱεράς Συνόδου τὴν ἀπὸ ἰδ' ἡμετέρας, ἀριθ. 843, ἀνακοίνωσιν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος περὶ τῆς γενομένης κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον ἐπ' αἰσίοις νέας κοινῆς συνελεύσεως τῆς ὄλης ἐν τῷ Θεοφρουρητῷ Κράτει Ἱεραρχίας καὶ περὶ τῶν θεμάτων ἐφ' ὧν ἐν ἀγάπῃ συνεσκέψατο καὶ τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν.

Ἡψφράνημεν ἐν πᾶσι καὶ ἐπὶ τῇ ἐν ἀγαπῇ συμφωνίᾳ ἐργασα καὶ ἐδοξολογήσαμεν τὸν Κύριον ὅτι οὕτως εὐλογεῖ τὴν κοινὴν μέριμναν καὶ προσπάθειαν ὑπὲρ τῆς Ἀγίας αὐτόθι Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος. Εἴη πάντοτε ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου θαυφιλῶς πᾶσι τοῖς αὐτόθι προχθεομένη, πρὸς χαρὰν καὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ εὐσταθείᾳ καὶ τῇ ἐπιδόσει αὐτῶν.

Κατασπαζόμεθα καὶ αὐθις τὴν ἀγάπην Αὐτῆς ἐν φιλήματι ἀγίῳ ἀδελφικῶς καὶ διατελοῦμεν

α Δ λ'. Ἰανουαρίου κζ'.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελρὸς

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΦΩΤΙΟΣ

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ

Δὲν εἶχομεν συνειθίσει νὰ ἀκούωμεν φωνὴν ὑπὲρ τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν ἐν τοῖς σχολείοις καὶ νὰ ἀναγινώσκωμεν σχετικὰ ἄρθρα εἰς τὰς στήλας ὀργάνων δημοσιογραφικῶν. Ἐξενίσθημεν, ὅταν ἀνεγνώσαμεν εἰς τὸ «Δελτίον τῆς Ὀμοσπονδίας τῶν Διευθυντῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως» τὸ ἐμβριθέστατον ἄρθρον τοῦ φίλου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ κ. Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου, ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ὁποίου ἐπληροφόρηθημεν ὅτι ὁμοίαν περι-

σοῦδαστον μελέτην ἐδημοσίευσε καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἐπίσης Καθηγητὴς τῆς Θεολογίας κ. Γ. Σωτηρίου καὶ ἤτις, ὡς πιστεύομεν, ἀποτελεῖ τὸ προῖον τῆς βαθυτάτης περὶ ταῦτα γνώσεως τοῦ κ. Καθηγητοῦ.

Ἡ σημασία τοῦ ὑπ' ὄψει ἡμῶν ἄρθρου τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου δὲν ἔγκειται μόνον εἰς τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν τοῦ ὕλικου καὶ τοῦ τρόπου τῆς διδασκαλίας τοῦ σπουδαίου τούτου μαθήματος, ὅπερ τελευταίως μάλιστα εἶχε καταστήσει εἰς ἀχρησίαν, παροραθὲν τέλεον ὑπὸ τῶν συντασσόντων τὰ ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ τῶν διδασκόντων αὐτό, λόγῳ τῆς ἀναθέσεως εἰς μὴ εἰδικοὺς πολλὰκις, ἀλλὰ καὶ τὴν παιδαγωγικὴν ὑπόδειξιν καὶ προσφορὰν τῶν ἐκ τοῦ μαθήματος ἐξαγομένων καὶ τὴν ἐφαρμογὴν ἐξ ἄλλου τῶν ἐκτούτου σημαντικῶν διδασμάτων πρὸς ἀποδοχὴν, ριζοβόλησιν, ἀνάδειξιν αὐτῶν παρὰ τῷ παιδί, διαφύλαξιν δὲ καὶ καρποφορίαν εἰς τὸν μετὰ ταῦτα βίον.

Ὁφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἐνεφάνισε πλουσίαν μελέτην καὶ γνώσιν τοῦ θέματος τούτου, ἐμβάθυνσιν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ παιδὸς καὶ ἐμπεριστατωμένην ἔρευναν καὶ ἐπιτυχὴ ἐκλογὴν τῶν καταλλήλων τεμαχίων ἐκ τῶν Γραφῶν, ἅτινα διδασκόμενα, ὡς ὁ κ. Καθηγητὴς ὑποδεικνύει, θὰ παρουσιάσωσι τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν ὄχι πλέον τὴν ἀνούσιον καὶ ξηρὰν ἀλλὰ καὶ ὄχληρὰν καταστάσαν ἀπομνημόνευσιν ὀρισμένων παραβολῶν καὶ ἐκλογῶν ἐκ τῶν Πράξεων καὶ Ἐπιστολῶν, ἀνευ ἐξαγομένου, ἀνευ ἐφαρμογῆς, ἀνευ οὐσίας, ἀνευ ἀναδείξεως, ἀλλὰ τοιοῦτο ὅλον καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐπιζητεῖ καὶ ἡ Πολιτεία ἠθέλησε.

Ὡς νῦν διδάσκεται ἢ μᾶλλον ὀρίζεται νὰ διδαχθῇ τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν κατὰ τε ὕλην καὶ μέθοδον ἔχει καταστῆ ὄντως ἀνιαρὸν, ἐξ οὗ καὶ τὰ σημερινὰ ἀποτελέσματα τῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ψυχρότητος καὶ τῆς κοινωνικῆς ἐπαναστάσεως. Δὲν εἶναι ἀνάγκη βέβαια νὰ ἀναπτυχθῶσιν εἰς τὸν μαθητὴν ζητήματα δογματικὰ ἢ μεταφυσικὰ, οὔτε δὲ καὶ θεωρίαι καὶ ἰδέαι ἀπτόμεναι τοῦ φιλοσοφικοῦ ἀπαιτεῖται μᾶλλον ὁ μαθητὴς φεύγων ἐκ τοῦ σχολείου νὰ ἀποκομίσῃ πᾶν εὐγενὲς καὶ ἠθικόν, νὰ ἔχη ὡς φυλακτῆ-

ρίον τὴν πάτριον πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν εὐλοκρίνειαν, τὴν τιμιότητα, τὴν εὐσυνειδησίαν, καὶ ὅλα συλλήβδην τὰ ἠθικὰ ἐκεῖνα ἐφόδια δι' ὧν θὰ σταδιοδρομήσῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὡς πολίτης χρηστός, ὡς ἐπαγγελματίας ἔντιμος, ὡς οἰκογενειάρχης φιλόστοργος. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν οἰκοδομὴν καὶ τὴν προαγωγὴν, μόνον ἐκ τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν δύναται νὰ λάβῃ ὁ μαθητής, καὶ μόνον τὸ μάθημα τοῦτο δύναται νὰ ἐδραιώσῃ παρὰ τῷ παιδί τὴν πεποίθησιν ἐπὶ τὸν Θεόν, νὰ χαλυβδώσῃ τὸν χαρακτήρα αὐτοῦ, νὰ κατευθύνῃ τὴν βούλησιν αὐτοῦ πρὸς πᾶν καλόν. Ἡ ξηρὰ ἀποστήθισις τῆς μεγάλης αὐτῆς δημιουργίας τοῦ Παύλου ἐν Ἀθήναις, ὡς νῦν γίνεται, οὐδεμίαν δύναται νὰ προσπορίσῃ εἰς τὸν μαθητὴν ὠφέλειαν, εἰς πολλοὺς δὲ οὐδ' ἐρμηνευτικῶς γίνεται γιωστή, ὅταν περιορίζεται καὶ καταναλίσκεται ἡ ὥρα τοῦ μαθήματος εἰς τὴν ἀπὸ στήθους ἀπαγγελίαν καὶ ἀπομνημόνευσιν ἄνευ σημασίας καὶ πλέον οὐ, διὰ νὰ ἐκπληρωθῇ ὁ ξηρὸς τύπος ὅτι ὁ μαθητής ἐγνώριζε τὸ μάθημα καὶ ἐβαθμολογήθη. Ποσα ὅμως ἐξ αὐτῆς θὰ δυναθῇ νὰ ἐξαγάγῃ ὁ δικάσκων Καθηγητής, ποῖαν ἢ ποῖας ἐφαρμογὰς ἐξ αὐτῆς δὲν ἔχει νὰ παρουσιάσῃ, πόσα πράγματα δὲν δύναται νὰ κεντηρίσῃ, πόσας ἀνατρεπτικὰς καὶ ἀντιθρησκευτικὰς καὶ ἀναρχικὰς σήμερον κρατούσας καὶ σπειρομένας ἰδέας εἰς τὰς ἀπαλὰς τῶν παιδῶν ψυχὰς δὲν ἔχει νὰ ἀνασκευάσῃ καὶ νὰ ἐξαγάγῃ ἐντεῦθεν συμπεράσματα σωτήρια ὄντως καὶ θρησκευτικῶς καὶ ἔθνικῶς;

Ἀρκοῦμεθα πολλάκις εἰς τὴν ἀπλήν ἀντιγραφὴν τῶν προγραμματίων τῶν γερμανικῶν σχολείων καὶ μεταφτυέμεν πάντα ὅσα ἐκεῖ εὐρίσκομέν ἀντιγράφοντες ξηρῶς, ἀλλὰ μὴ μελετῶντες τοὺς Γερμανοὺς. Τὴν πραγματικὴν ἐν Γερμανίᾳ κατάστασιν δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἐπαναλάβωμεν, δεδομένου ὅτι ὁ κ. Ἀλιβιζάτος ἐν τῷ ἄρθρῳ του μὲ ὀλίγας λέξεις μᾶς τὴν παρουσιάζει. Τὴν θρησκευτικὴν ἐργασίαν πρὸς ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ παιδὸς καὶ ἐμπέδωσιν τῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν καὶ διδασμάτων ἐνεργεῖ ἡ Ἐκκλησία διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῆς, διὰ τῶν εἰς τοὺς ναοὺς κηρυγμάτων, ἰδίᾳ δὲ διὰ τῶν Κυριακῶν κατηχητικῶν σχολείων, τὸ δὲ σχολεῖον ἀρκεῖται εἰς τὴν παροχὴν τῶν στοιχείων. Παρ' ἡμῖν τὰ Κυριακὰ σχολεῖα σπανίζουσιν, ὡς μὴ ὠφέλε. Ἐδεῖ κατ' ἀνάγκην νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ κενὸν τοῦτο ἢ μᾶλλον τὴν ἀδυναμίαν ταύτην τὸ σχολεῖον. Ἀλλὰ πῶς; Μὲ τὴν ἀπαξ μόνον τῆς ἐβδομάδος διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος αὐτοῦ τῶν θρησκευτικῶν; Βεβαίως ὄχι.

Χρειάζεται ζωντανὴ διδασκαλία, χρειάζεται ἐφηρμοσμένη παράδοσις καὶ ἐξέτασις τοῦ μαθήματος χρειά-

ζεται ὁδηγία πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν διδασκομένων, χρειάζεται κατάλληλος ἐκλογή τῶν πρὸς τοῦτο καὶ διὰ τοῦτο τεμαχίων ἐκ τῶν Ἀγίων Γραφῶν, ὡς ἄριστα πάντα ταῦτα ὑποδεικνύει ὁ κ. Ἀλιβιζάτος.

Συγχαίρομεν τοῖς ἀγαπητοῖς κ. κ. Καθηγηταῖς διὰ τὰς θαυμασίας ταύτας ὑποδείξεις αὐτῶν καὶ εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας τὴν ταχεῖαν πραγματοποίησιν αὐτῶν, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν κοινωνίαν βασιζομένην ἐπὶ τῶν ἠθικῶν τῆς θρησκείας ἀρχῶν.

† Ὁ Κυθῆρων ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ Β'.

Περὶ τῆς ἐνδελεχοῦς ἀμύνης κατὰ τε τῶν κομμουνιστικῶν διδασκαλιῶν καὶ τῶν διδασκάλων ἀδιαφοροῦσῃ, ἀτυχῶς τῆς Πολιτείας, πρέπει νὰ φροντίζουσι καὶ οἱ γονεῖς διότι ἔχουν ἄμεσον καθήκον. Πολλαχοῦ ἐξηγήθησαν οὗτοι διὰ τὰ μικτὰ σχολεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα εὐκόλως διαφθείρεται ἡ νεολαία. Ἀλλὰ πρέπει νὰ παιδαγωγήσουσι τὰ τέκνα τῶν ἀπὸ τῆς μικρᾶς ἡλικίας. Αἱ ἔξεις τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τὰ μαθήματα εἶνε ἀνεξίτηλα, διαρκῆ καὶ μόνιμα. Ἡ καρδία τῶν παιδῶν, ἐν ἧ ἢ κακία δὲν ἐρριζοβόλησεν, εὐπλαστος οὖσα, ὥσπερ ὁ πηλὸς καὶ ὁ κηρός, δύναται νὰ διαπλασθῇ εὐκόλως. Ὁρθῶς δὲ ὁ Μ. Βασίλειος λέγει· «Οὐ μικρὸν τὸ ὄφελος οἰκειότητά τινα καὶ συνήθειαν ταῖς τῶν νέων ψυχαῖς τῆς ἀρετῆς ἐγγενέσθαι· ἐπειπερ ἄμετάστατα πέφυκεν εἶναι τὰ τῶν τοιούτων μαθήματα δι' ἀπαλότητα τῶν ψυχῶν εἰς βράθος ἐνημαίνοντα» (Παραίν. πρὸς τοὺς νέους § 9). Πρέπει ἄρα ἡ ἀγωγή ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας οὐ μόνον εἰς τὴν ἐξωτερικὴν συμπεριφορὰν, ὡς γίνεται συνήθως, ἀλλὰ κυρίως εἰς τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον. Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας πρέπει νὰ μάθουν νὰ φυλάττουσι καθαριότητα, χωρὶς ν' ἀγαποῦν τὴν τρυφήν καὶ τὸν καλλωπισμὸν· νὰ σέβωνται τοὺς πρεσβυτέρους· νὰ θέτουσι τὰ βιβλία καὶ τὰ ἐνδύματα εἰς τὸν πρέποντα τόπον μετ' εὐταξίας. Ἀλλὰ κυρίως ἡ ἀγωγή πρέπει ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον· πρέπει νὰ ἐκκόπτουσι τὴν ρίζαν, τὰς κακὰς δηλ. διαθέσεις αἵτινες πολλάκις φυτρῶνουν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου· αὗται ἀναπτυσσόμεναι εἶνε ἐχθραὶ εἰς τὴν ἠθικὴν. Πείσμα, θηριώδες, φιλαυτία, ἀχαλίνωτος, ἀμέλεια εἰς τὰ καλὰ, οἴησις, πνεῦμα ἀντιλογίας, ἡθος σκοπιτικόν. Ταῦτα καὶ τὰ παρόμοια εἶνε ἐλαττώματα τὰ ὁποῖα οἱ γονεῖς περικόπτουσι καὶ καθ' ὧν ἔχουν ἀκήρυκτον πόλεμον.

Οὕτω πρέπει νὰ παρασκευασθοῦν τὰ παιδιά ἐν τῷ οἴκῳ καὶ κατόπιν νὰ μεταβαίνουν εἰς τὰ σχολεῖα, πρὸς τὴν μάθησιν, ἣς ὁ κυριώτατος σκοπὸς εἶνε ἡ τῆς ψυχῆς θεραπεία. Ταύτης ἡ ἐπιτυχία κρέμαται ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ διδασκάλου· δὲν εἶνε ὅμως καὶ οἱ γονεῖς ἐκτὸς πάσης φροντίδος. Σκοπὸς τῆς παιδείας δὲν εἶνε νὰ μάθῃ τις γνώσεις καὶ ιστορίαν ἢ νὰ γράψῃ καλῶς. Σκοπὸς αὐτῆς εἶνε νὰ μάθῃ πῶς θὰ ὀφελῆται ἐκ τῆς μαθήσεως καὶ τῶν ἐπιστημῶν, συνάξων τὰ ὀφέλιμα, ὡς ἡ μέλισσα ἐκ τῶν ἀνθέων. Σκοπὸς αὐτῆς εἶναι νὰ στολίσῃ ἐν ταῦτῳ καὶ τὸν νοῦν διὰ τῶν γνώσεων καὶ τὴν καρδίαν διὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς καλοκαγαθίας, καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτὸν τιμωρίαν καὶ φιλανθρωπίαν, νὰ οἰκειώσῃ αὐτὸν μετὰ τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν, δηλ. τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν γνώσιν ἑαυτοῦ. Αὐτὸς εἶνε ὁ ἀληθὴς καρπὸς τῆς παιδείας, πρὸς ὃν οὔτε πλοῦτος, οὔτε δόξα, οὔτε κάλλος, οὔτε σῶματος ἀνδρεία, οὔτε αἵματος εὐγένεια δύνανται νὰ παραβληθοῦν. Τοῦτον πρέπει νὰ ἐπιδιώκουν οἱ γονεῖς, διότι οὕτω ὁ νέος ἀποβαίνει εὐδαίμων καὶ εἰς τὴν νεότητά καὶ εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν καὶ εἰς τὸ γῆρας.

«Ἄ δ' ἂν μάθῃ τις, ταῦτα σώζεσθαι φιλεῖ πρὸς γῆρας. Οὕτω παῖδας εὖ παιδεύετε».

(Ἐθριπ. Ἰκετ. 916).

Βεβαίως ἡ ἀνατροφή εἶναι ἡ τέχνη τοῦ μεταχειρίζεσθαι καὶ διαπλάττειν τὰς τῶν νέων ψυχὰς. Εἶνε τέχνη σπουδαία καὶ δύσκολος καὶ ἵνα μετὰ τοῦ Σοφοκλέους εἶπω:

Πολλῶν χαλινῶν ἔργον, οἰάκων δ' ἅμα·

διότι μέλει νὰ διοικήσῃ ὄχι προβάτων καὶ βοῶν καὶ ἵππων ἀγέλας, ἀλλὰ τὸ «ποικιλώτατον ζῷον, τὸν ἀνθρώπον», ὅστις δυσκόλως ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ὑποφέρει τὸν ζυγὸν τῆς ὑπακοῆς, καὶ δὲν οἰκονομεῖται προσηκόντως. Πολλοὶ καὶ ποικίλοι εἶνε οἱ χαρακτήρες καὶ κατ' ἀκολουθίαν διαφόρως μορφώνονται καὶ διαπαιδαγωγοῦνται. Εἰς τοῦτον χρειάζεται κέντρον, εἰς ἐκεῖνον δὲ χαλινός. Ἄλλος ἔχει κλίσιν εἰς τοῦτο τὸ μάθημα, ἄλλος δὲ τις εἰς ἐκεῖνο. Χρειάζεται πολλὴ παρατήρησις καὶ ψυχολογικὴ ἐκαστοῦ καὶ νότις εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἰδιοφυίας ἐκάστου καὶ τοῦ χαρακτήρος. Πρὸ παντὸς ἀπαιτεῖται οἱ γονεῖς νὰ ἔχουν κυριαρχίαν ἐπὶ τῶν τέκνων. Ὅσον ἀσθενέστερον εἶνε ἀκόμη τὸ λογικόν, τόσον ἰσχυρότερον πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται ταῦτα εἰς τὴν ἀπόλυτον οἰκονομίαν καὶ ὁδηγίαν. Εἶδετε τὰ φυτά, ὅταν εἶνε μικρὰ καὶ ἀπαλά, πῶς κλίνουν καὶ λυγίζουσι ἀτάκτως εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ μέρος· ἀλλ' ἡ ἐπιτήδειος χεὶρ τοῦ γεωργοῦ, παρεμπηγνύουσα καλάμια καὶ χάρακας καὶ

ὑποστηρίγματα, διορθώνει κατ' ὀλίγον καὶ κάμνει αὐτὰ ὄρθα καὶ εὐθυτενῆ.

Αἱ διδασκαλίαι καὶ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἐν τῷ σχολεῖῳ πρέπει νὰ εἶνε ἠθικαί. Τὰ μαθήματα ἀείποτε ἠθικὰ ὀφελοῦν καὶ τρέφουν τὴν ψυχὴν. Ἄλλ' εἶνε λυπηρὸν ὅτι σήμερον, εἴπερ ποτέ, οἱ γονεῖς ἀδιαφοροῦν διὰ τὰ διδόμενα μαθήματα καὶ παραδείγματα. Ἐνῶ περὶ τῶν τροφῶν, αἵτινες δύνανται νὰ βλάψουν τὸ σῶμα τῶν τέκνων των, φροντίζουσι νὰ μὴ εἶνε ἐπιβλαβεῖς, περὶ τῶν μαθημάτων τὰ ὁποῖα τὴν ψυχὴν αὐτῶν τρέφουν (Πλάτ. Πρωταγ. σ. 313, γ') οὐδένα λόγον ποιοῦνται, καίτοι γνωρίζουν ὅτι «πολὺ μείζων κίνδυνος ἔστιν ἐν τῇ τῶν μαθημάτων ὠνῆ ἢ ἐν τῇ τῶν σιτίων». Πολλοὶ εἶνε οἱ κίνδυνοι τῆς νεότητος πανταχοῦ ἐν τῷ οἴκῳ, τῷ σχολεῖῳ, ταῖς συναναστροφαῖς. Λέγονται λόγοι ἄσεμοι καὶ ἀκούσματα κακοῦθη; κινδυνεύει τὸ παιδίον· γίνονται θεάματα αἰσχρὰ καὶ παρὰ νόμον ἐν τῷ κινηματογράφῳ ἢ ἀλλαχοῦ; κινδυνεύει τὸ παιδίον. Οἱ γονεῖς πρέπει ν' ἀγορευνοῦν, ὡς Ἄργος πολυόμματος, εἰς τὴν διαγωγὴν, εἰς τὰς ὀμιλίαις, τὰ θεάματα καὶ τὰς συναναστροφάς. Εἰς ταύτας ὀφείλουσι πολὺ μᾶλλον νὰ προσέχουν διότι «κακαὶ ὀμιλίαι φθείρουσιν ἤθη χρηστά». Μακρὰν τῆς κακῆς συναναστροφῆς· μακρὰν ἀπὸ τῆς πηγῆς τῆς διαφθορᾶς. Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ψυχοφθόρου Σειρήνων μελωδίας

«Νῆα πάρεξ ἐλάαν· φεύγειν κράτιστον ἀπ' αὐτῆς»

(Ὀδυσ. Μ. 109, 120).

Ἡ διδασκαλία ἀποβλέπει, κατὰ τὴν μικρὰν ἡλικίαν, καὶ εἰς ἄλλα καὶ εἰς τὴν σωφροσύνην καὶ ἐγκράτειαν καὶ τὴν μετριοφροσύνην. Αὐταὶ στολίζουν τὰς ψυχὰς καὶ ἐξωραΐζουν, ἐνῶ ἡ οἷσις καὶ ὑψηλοφροσύνη καταρρίπτουσι καὶ βλάπτουσι. Πολλοὶ νέοι, μαθόντες ὀλίγα, καὶ ταῦτα ἀτελῶς, ἔχουσι τοιαύτην φυσίωσιν, ὡς νομίζουσι ὅτι ἔφθασαν εἰς τὸ ἄκρον τῆς σοφίας. Τοῦτο εἶνε ἀφροσύνη καὶ βλάπτουσι.

«Μειράμια ἐφ' ἑαυτοῖς πεφουσημένα ἔβλαψεν ἡμᾶς ἀφροσύνη, δεινὴ θεός».

Κυρίως πρέπει ἀπὸ τῆς μικρᾶς ἡλικίας ν' ἀναπτύσσεται ἡ ἀληθὴς εὐσέβεια, ἣτις εἶνε ἡ βάσις καὶ ἡ κρηπίς τῆς ἠθικῆς ζωῆς. «Ἡ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὀφελιμὸς ἔστιν», κατὰ τὸν Ἀπόστολον, καὶ δὴ εἰς τὴν ἠθικὴν ζωὴν τῆς νεότητος, ἣτις περικυκλώνεται ὑπὸ τῶν κινδύνων. Μηδὲ νομίσῃ τις ὅτι διὰ τῆς εὐσεβείας οἱ νέοι ἀποβαίνουν βαρεῖς καὶ μελαγχολικοί. Ἡ ἀληθὴς εὐσέβεια ἐμπνέει εἰς ἕκαστον τὴν ἰλαρότητα καὶ ἐπισκεψίαν καὶ χαρίζει φυσικὸν καὶ ἀνεπιτήδευτον χαρακτήρα. Εἶνε πλήρης ἀληθείας, ἀλλὰ καὶ χάριτος καὶ εὐφροσύνης. Ἡ θρησκεία εἶνε ἔμφυτος.

ἀλλὰ διαστρέφεται ὑπὸ προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ὑπάρχη ἡ γνῶσις καὶ ἡ φιλοσοφικὴ αὐτῆς ἀνίληψις. Μετὰ τῆς εὐσεβείας εἶνε συνηνωμένα «ὅσα ἀληθῆ, ὅσα δίκαια, ὅσα προσφιλῆ, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος» (Φιλίπ. δ' 8). Καθῆκον ἄρα καὶ τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ σχολείου εἶνε ν' ἀναπτύσσουν τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα καὶ νὰ προάγουν αὐτό. Ἄτυχῶς τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα ἐν τοῖς σχολείοις ἢ δὲν διδάσκονται, ἢ διδάσκονται ἀτελῶς καὶ ὑπὸ ψυχρῶν καὶ ἀδιαφόρων. Ἐν παλαιότεροις χρόνοις οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ αὐστηροὶ τηρηταὶ τῆς θρησκείας. σήμερον εἶνε ψυχροί, ἀδιαφοροὶ καὶ ἐνίοτε ἀσεβεῖς.

Βεβίως οἱ νέοι πρέπει καὶ νὰ γυμνάζωνται σωματικῶς. Ἡ γυμναστικὴ ἀληθῶς ὠφελεῖ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν. Αὐτὴ οὐ μόνον σώζει τὴν υἰγιαίνοντα τοῦ σώματος καὶ ἰσχυρὴν καὶ εὐκαμψίαν καὶ κάλλος καὶ χάριν αὐτῷ πορίζει, ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἐπιδιώκεται καὶ ἡ εὐεξία τῆς ψυχῆς (Πλάτ. Πρωταγ. § 15 Πολιτ. 3, 411. Ξενοφ. Ἄπομν. 3, 12, 6). Εἶνε μυριόλεκτος ἡ ρήτρα τοῦ Ἰουβενάλιου *mens sana in corpore sano*. Ἐνίοτε ἐπιδίδονται εἰς τὴν γυμναστικὴν οὐχὶ χάριν ὠφελείας, ἀλλὰ χάριν ἐπιδείξεως καὶ ἐπαίνων εἰς τοὺς γυμναστικοὺς ἀγῶνας. Γυμνάζονται, ἀλλὰ διαφθείρονται πολλάκις οἱ νέοι ὑπὸ τῶν κακοδοξιῶν καὶ ἀναγνώσεως β βλίων βλαβερῶν ἢ μυθιστορημάτων ἀνηθικῶν, τὰ ὁποῖα βλάπτουν τὴν ψυχὴν, ὡς τὰ κακὰ φαγητὰ τὸν στόμαχον.

Ἄλλὰ πρὸ παντὸς πρέπει νὰ διδάσκονται τὰ τέκνα ὑπὸ τοῦ καλοῦ παραδείγματος τῶν γονέων. Τὸ καλὸν παράδειγμα διδάσκει ἀποτελεσματικώτερον τῆς διδασκαλίας. Οἱ γονεῖς πρέπει νὰ εἶνε ὁ τύπος καὶ ὁ ὑπογραμμὸς τῆς ἠθικῆς εἰς τὰ τέκνα. Γονεῖς ἀνήθικοι, ὅσον καὶ ἂν διδάσκουν μὲ ὠρσίους λόγους, δὲν ὠφελοῦν, διότι τὰ ἔργα των δὲν εἶνε σύμφωνα πρὸς τοὺς λόγους. Ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἰδίᾳ τὸ παιδίον εἶνε μιμητικόν· μιμεῖται τὰς πράξεις τῶν γονέων καὶ τῶν ἄλλων καὶ δὴ καὶ μάλιστα τῆς μητρὸς, ἥτις εἶνε κυριώτατα ἡ ἰδέα τῆς χρηστῆς ἀνατροφῆς καὶ μορφώσεως. Τὸ παιδίον μιμεῖται καὶ τὰ ἐλάχιστα τῆς μητρὸς του. «Ὁ μὲν τῶν παιδῶν τῆς μητρικῆς φωνῆς τὴν ὁμιλίαν σώζει· ἄλλος τὸ πολὺ τοῦ χαρᾶ κτήρο; ἐφέλκεται ἕτερος τὴν τοῦ ἠθους κατάστασιν ἐμορφώθη πρὸς τὴν τεκοῦσαν» ὡς λέγει ὁ Ἀστέριος (Ὁμιλ. ε' εἰς Μιτθ.). Δὲν πρέπει νὰ ἐπιρροίπτωσι τὴν κακὴν κατάστασιν τῆς νεολαίας μόνον εἰς τοὺς διδασκάλους. Οἱ γονεῖς περισσότερον ἔχουν τὴν εὐθύνην αὐτῆς, διότι ἐν τῷ οἴκῳ πολλάκις λαμβάνουν κακὰ παραδείγματα ἐπιδρῶντα κακῶς ἐπ' αὐτῆς. Τὸ

καλὸν παράδειγμα τῶν γονέων καὶ ἡ ἀληθὴς εὐσεβεία αὐτῶν ἐπιδρῶν μυστηριωδῶς ἐπὶ τῶν τέκνων καὶ ἂν ἀκόμη ἐκείνοι δὲν ἔχουν γνώσεις παιδαγωγικὰς καὶ δὲν μεριμνοῦν διὰ λόγων περὶ τῆς ἀγωγῆς αὐτῶν. «Καθὼς ὁ ἀήρ, ὃν τὰ παῖδια ἀναπνεύουσιν, ἐπηρεάζει τὴν υἰγιαίνοντα τοῦ σώματός των, λέγει πού ὁ Λέων Μελάς, οὕτω καὶ ἡ ἠθικὴ ἀτμόσφαιρα, ἐντὸς τῆς ὁποίας ζῶσιν, ἐπηρεάζει τὴν υἰγιαίνοντα τῆς ψυχῆς αὐτῶν. Καθὼς δὲ ἐκ τῶν ἀνθέων ἐξέρχεται ὁσμή τις, ἥτις εὐαρεστεῖ ἢ δυσαρεστεῖ τὴν ὄσφρησιν, οὕτω καὶ ἐκ τῶν πράξεων τῶν πέριξ ἡμῶν ἐξέρχεται ἠθικὴ τις ἢ κακοήθης ἀναθυμίασις ἢ θορυβοῦσα ἢ διαφθείρουσα τὸν ἀναπνεύοντα αὐτήν». Τοῦτο πρέπει νὰ κατανοηθῆ καλῶς κυρίως ὑπὸ τῶν γονέων, οἵτινες ἔχουν ἐνδιαφέρον περὶ τῶν τέκνων των. «Ἡ δύναμις τοῦ παραδείγματος εἰσδύει ἡρεμώτερον καὶ βαθύτερον πάντων εἰς τὴν ψυχὴν τῶν μαθητῶν», λέγει τις τῶν φιλοσόφων ὀρθῶς.

Γονεῖς καὶ διδάσκαλοι πρέπει νὰ ἐργασθοῦν εἰς τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῆς νέας γενεᾶς. Οὔτε ἡ Ἐκκλησία, οὔτε ἡ Πολιτεία πρέπει ν' ἀμελοῦν. Ἡ νέα γενεὰ, πνευματικῶς καὶ ἠθικῶς εὐρωστος, δύναται ν' ἀποβῆ ἀναξία τῆς πατρίδος, τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἀπέβη τὸ ἔαρ τῆς ἀνθρωπότητος. Γονεῖς ἀδιαφοροὶ εἰς τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων καὶ διδάσκαλοι ἀδιαφοροὶ ἢ ἀμόρφωτοι ἠθικῶς ἢ ἀσεβεῖς συντριβούν τὴν νεότητα· βλάπτουν τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν πολιτείαν· ἐκφυλίζουν τὸ ἔθνος. Ἡ μόρφωσις τῆς κοινωνίας καὶ πρόοδος ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν καλὴν ἀγωγὴν καὶ ἐκπαίδευσιν.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως
ΠΟΥΚΑΡΠΟΣ

Η ΕΞΕΓΕΡΣΙΣ

Τὸ ἐκ Λονδίνου δοθὲν σύνθημα διαμαρτυρίας κατὰ τοῦ πράγματι πρωτοφανοῦς ἐν Ρωσίᾳ ἐπισήμου διωγμοῦ τῆς θρησκείας, μάλιστα δὲ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὑπὸ τῶν Σοβὲτ ἀντήχησεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ἐπάλληλοι δ' ἀγγέλλονται αἱ ἐκασταχόθεν διαμαρτυρίαι κατὰ τῶν τερατοφυγομένων ἐναντίον τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας καθ' ὅλου.

Ἡ πρώτη ἀπήχησις ἐσημειώθη καθ' ἅπασαν σχεδὸν τὴν Ἑλβετίαν. Οὕτω ἐν Γενεύῃ συνεκροτήθη ἐν τῇ Αἰθουσῇ τῆς Μεταρρυθμίσεως συλλαλητήριον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀθηγητοῦ Εὐγ. Choisy, ὑπερέβη δὲ πᾶσαν προσδοκίαν διὰ τὸ ἐκλεκτόν, τὸ πολυάνθρωπον καὶ τὴν θερμότητα τῶν ἀγορευμάτων. Παρήσαν πλείστοι ἱερεῖς, πάστορες, ραββίνοι, ρῶσοι κληρικοὶ ἀντιπρόσωποι 31 ἐκκλησιῶν καὶ θρησκευτικῶν σωματείων καὶ ὁργανώσεων προτεσταντικῶν ἀπάσης τῆς Ἑλβετίας. Πᾶσα σιωπὴ ἐπὶ τοῖς ἐν Ρωσίᾳ σήμε-

νον συμβαίνουν εις χαρακτήρισθη ὡς ἀνανδρία ὑπὸ τοῦ πρώτου λαβόντος τὸν λόγον καθηγητοῦ Choisy. Εἶνε καθῆκον τῆς ἀνθρωπίνης συνηγήσεως νὰ διαμαρτυρηθῶμεν. Πάσχοντες ὅτι πάσχουσι εἰ ἐν Ρωσίᾳ ἀδελφοὶ ἡμῶν δεικνύουσιν ὅτι ὑπάρχει ζήτημα προσφιλέστερον τοῦ ζητήματος τῆς ζωῆς, καὶ εἶνε τὸ ζήτημα τοῦ Θεοῦ». Ὁμίλησεν ἔπειτα ὁ πρωθιερεὺς Ὁρλόφ, ὁ Lemaître, οἱ πάστορες Μουνιγντσκ, Sauygn και Gautier δατοίφαντες ἐπὶ τῶν φρικαλέων λεπτομεριῶν τοῦ ἐν Ρωσίᾳ ἀντιθρησκευτικοῦ καὶ ἰδίως ἀντιχριστιανικοῦ διωγμοῦ, τῆς καταπίεσεως τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως ὑπὸ τοῦ ἐπισήμου κρατικοῦ ὕλισμου, τῆς ἀθρόας κινητοποίησης τῆς νεολαίας εἰς πόλεμον «κατὰ τοῦ Θεοῦ» κτλ. Εἶτα ἐγένετο δεκτὸν τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα:

«Οἱ χριστιανοὶ τῆς Γενεῦης κατηγορηθέντες καὶ συγκεκλιμένοι ἐπὶ τοῖς διωγμοῖς οὗτους ἐκινήθησαν κατὰ τῶν ἐν Ρωσίᾳ ἀδελφῶν των, δαμαρτύρονται κατὰ τῆς προσβολῆς τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἐκφράζουσι τὴν συμπάθειάν των τὴν θερμὴν πρὸς τοὺς ἐν Ρωσίᾳ πιστοὺς καὶ ἱστάμενοι ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ πεδίου ἐνοῦνται πρὸς πάντας ὅσοι ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον πιστεύουσιν, ἀκαταπαύτως προσεύχονται καὶ ἐνώνουσι τὰς προσπάθειάς των πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἐν Ρωσίᾳ».

Ἐπ' ἧτης ἐξεδόθη καὶ τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα:

«Τὸ Συμβούλιον τῆς Ὀμοσπονδίας τῶν προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἑλβετίας ἔλαβε μετὰ φρικῆς καὶ ἀγωνίας γνώσιν τῶν διωγμῶν οὓς ὑφίστανται αἱ ἐν Ρωσίᾳ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι. Ἐκφράζοντες πρὸς τοὺς δοκιμαζομένους ἀδελφούς μας ρώσους τὴν βθεϊάν μας συμπάθειαν ὑπομνήσκουμεν εἰς αὐτοὺς ἐπὶ παραμυθίᾳ καὶ ἐπὶ οἰκοδομῇ ἡμῶν αὐτῶν τὸ θαυμαστὸν τοῦ Θεοῦ ἔλεος, τὸ ὁποῖον πάντοτε ἐπαδεικνύτο πρὸς τὰ ἐπικαλούμενα Αὐτὸν τέκνα του ἐν καιροῖς διωγμῶν. Διαμαρτυροῦμεθα ἐντόνως κατὰ τῆς ἀποτροπαίας παραβιάσεως τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, καὶ τῆς θρησκευτικῆς πεποιθήσεως καὶ παρακαλοῦμεν τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Συνεχείας τῆς ἐν Στοκχόλμῃ συνδιασκέψεως ὅπως διαβ.βάσῃ πρὸς τὰς ἐν Ρωσίᾳ Ἐκκλησίας τὴν ἔκφρασιν τῆς βαθείας συμπάθειας τῆς Χριστιανισμοῦς ὀλοκλήρου, προσθέτουσα μίαν ἐπίσημον πανηγυρικὴν διαμαρτυρίαν πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν κατὰ τοῦ ἐν Ρωσίᾳ σοβούντος θρησκευτικοῦ διωγμοῦ».

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐταιρίας τῶν Ἀνδρῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας συνελθὼν ἐψήφισε τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα συμπάθειας πρὸς τοὺς ἐν Ρωσίᾳ πάσχοντας χριστιανούς: «Τὸ Κ. Συμβούλιον τῆς Ἐταιρίας, ἀντιπροσωπεῦον 25.000 μέλη ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ τῷ ἑξωτερικῷ, ἐπιθυμεῖ νὰ ἐκφράσῃ τὴν μᾶλλον βαθειάν του συμπάθειαν πρὸς τοὺς ἐπισκόπους, τὸν κληρὸν καὶ τὸν χριστιανικὸν λαὸν τῆς Ρωσίας διὰ τὸν μέγαν διωγμὸν τὸν ὁποῖον ὑφίστανται διὰ τὴν πίστιν των. Τὸ Συμβούλιον οὐ μόνον ὑπισχνεῖται νὰ ἀναφέρῃ προσεχῶς τῶν μελῶν τοῦ ὑπερῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἀναλαμβάνει πᾶσαν ὑποστήριξιν οἰκονομικῶν μέτρων, ἅτινα θὰ ἠδύναντο νὰ

ληφθῶσι πρὸς ἀνακούφισιν τῆς θέσεως τῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν διαρκούντων τοῦ διωγμοῦ αὐτῶν καὶ τῶν δοκιμασιῶν των».

Παρόμοια συλλαλητήρια συνεκροτήθησαν ἐν New-châtel καὶ ἄλλαις ἑλβετικαῖς πόλεσι, καὶ ἐν Γερμανίᾳ, ἐξακολουθεῖ δὲ ζωηροτάτῃ ἡ κίνησις ἐν Ἀγγλίᾳ.

Κατὰ τὸ ἐν Λονδίῳ συλλαλητήριον διαμαρτυρίας οὗτινος προήδρευσεν ὁ γνωστότατος παρ' ἡμῶν εὐπατρίδης ἄγγλος κ. W. Dickinson, τινὲς τῶν ἄγγλων κομμουνιστῶν, ἀναμειγμένοι μετὰ τοῦ πυκνοτάτου ἀκροατηρίου, ἐπεχείρησαν νὰ ματαιώσωσι τὸν σκοπὸν τῆς συναθρο.σεως δι' ἐπανειλημμένων καὶ θορυβωδῶν διακοπῶν. Ἄλλ' ὁ ἡμερώτατος κ. Dickinson ὑψίστατο τὰς διακοπὰς μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν ἀνεκτικῆς καὶ εὐθύμου διαθέσεως, μόνον δὲ μετὰ πολλοὺς δισταγμοὺς ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς κλητήρας τῆς αἰθούσης νὰ ἐκβάλωσι τοὺς ἐκ τῶν θορυβοποιῶν ἐπιμένοντας εἰς τὴν διατάραξιν τῆς ἡσυχίας. Ὁ πρόεδρος ἐξήγησε ὅτι σκοπὸς τῆς συγκεντρώσεως εἶναι νὰ ἐξετασθῇ ἂν ὑπάρχουν μέσα δι' ὧν οἱ χριστιανοὶ καὶ οἱ λοιποὶ λάτραι τοῦ Θεοῦ θὰ ἠδύναντο νὰ ἀνακουφίσωσι τοὺς ἐν Ρωσίᾳ ἀδελφούς ἀπαλλάσσοντας αὐτοὺς τοῦ εἰδεχτοῦς διωγμοῦ ὃν ὑφίστανται ὑπὸ τὸν σημερινὸν σκληρὸν δεσποτισμὸν, προσθέτων ὅτι πάντως δὲν ὑπονοοῦνται μέσα ὑλικῆς δυνάμεως. Ἐγένετο δεκτὸν ψήφισμα διαμαρτυρίας κατὰ τοῦ διωγμοῦ καὶ ἰδίᾳ κατὰ τῆς παρακωλύσεως τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς τῶν νέων.

Προεκτὸς τῶν συλλαλητηρίων ὁ τύπος δημοσιεύει πυκνὰ ἄρθρα καὶ δηλώσεις προσώπων καὶ ὀργανώσεων διαφόρων τούτων τινὲς ἐπιτίθενται δριμύτατα κατὰ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῶν μετὰ τῶν Σοβέτ διπλωματικῶν σχέσεων. Δριμύτατα ἐπιτίθεται κατὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν δύο βουλῶν ὁ ἐπίσκοπος τῆς Γιβραλτάρ, νῦν δὲ τοῦ Γκίλντροφ γράφων μετὰ τῶν ἄλλων: «Ὁ Σενέκας εἶπε: τιμωροῦμεν ἕνα φονέα καὶ πράξεις βίας κατὰ ἀτόμων. Ἡ σφαγὴ ὅμως ἐνὸς ὀλοκλήρου ἔθνους συχνὰ θεωρεῖται θαυμασία ὑπόθεσις. Φαίνεται ὅτι ἡ ἡμετέρα κυβερνήσις καὶ ἡ βουλὴ τῶν κοινοτήτων θεωρεῖ τὴν σήμερον διὰ μαστιγίου καὶ πυροβόλων κυβερνώσαν τὴν Ρωσίαν συμμορίαν ὡς ὁμάδα ἀνθρώπων ὁποῖοι ἔδειξαν λαμπρὰν διαγωγὴν, καὶ διὰ τοῦτο θὰ ἦτο πραγματικὴ τιμὴ νὰ λαμβάνωμεν τὰς διαταγὰς των καὶ νὰ δεχώμεθα τὸ χροῖμά των. ἔγμεθα βέβαια πολλὸ πτωχοί· ἀλλ' ὁ καθείς τὸ γνωρίζει, καὶ ὅτι οἱ ἐπαῖται δὲν δύνανται νὰ εἶνε ἐκλογεῖς. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν με συγκινεῖ. Τὸ θεωρῶ μόνον ὡς πράξιν ἐσχάτου ἐξευτελισμοῦ... Φαντάσθητε νὰ ὑπάρχῃ πρέσβυς βρετανὸς ἐν πόλει αὐτοκαλουμένη «Λένινγκραδ»! Δὲν ὑπάρχει χειροτέρα ταπείνωσις. Διαμαρτυρήθη καὶ διαμαρτύρομαι!.. Τὸ αἰσχος (dishonour) θίγει καὶ τὰ τρία κόμματα, καὶ τὴν βουλήν. Τί θὰ εἴπουν οἱ μεταγενέστεροι! Ἡ μήτηρ τῶν βουλῶν, ἡ κυρία πηγὴ τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας δι' ὅλα τῆς οἰκουμένης τὰ μέρη νὰ βοηθῇ ὅπως βαρὺν καὶ διαρκῆ ἐπὶ ἐνὸς ἀβοηθήτου λαοῦ ἡ κληροτέρα καὶ ἡ ἐξευτελιστικωτέρα τυραννία ἐξ ὅσων ἀναφέρει ἡ ἱστορία!»

Πρὸς τὰς ἄγγλικὰς διαμαρτυρίας ἦνωσε τὰς ἑαυτοῦ

και ὀλόκληρος ὁ κλήρος τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν κατὰ πρόσφατον τηλεγράφημα ἐκ Ν. Ὑόρκης.

Ἐνώπιον τῆς ἔξεγέρσεως ταύτης τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὰ Σοβὲτ ἐδεώθησαν ἐπιβεβλημένον νὰ δικαιολογηθῶσιν, οὕτω δὲ διέταξαν τὰς σοβιετικὰς ἐφημερίδας νὰ δημοσιεύσωσιν ἐν συνεντεύξει δῆθεν δηλώσεις τοῦ ἰθύνοντος τὰ τῆς πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας μητροπολίτου Σεργίου καὶ τῶν μελῶν τῆς περὶ αὐτὸν Ἱ. Συνόδου. Καὶ ὁ σεβ. Σέργιος φέρεται δηλώσας ὅτι οὐδέποτε ἐγένοντο διωγμοὶ ἐν Ρωσίᾳ, ὅτι πάσης θρησκείας ἡ λατρεία εἶνε ἐλευθέρη καὶ ἀνεμπόδιτος, ὅτι τὸ κλείσιμον τῶν ναῶν γίνεται κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λαοῦ καὶ μάλιστα κατ' ἀπόφασιν αὐτῶν τῶν πιστῶν, ὅτι τῶν ἀθέων αἱ ἀξιώσεις δὲν θεωροῦνται ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὰς ἀρχάς, ὅτι εἶνε ψευδῆ τὰ διαδιδόμενα περὶ ὁμοιότητων κατὰ τῶν κληρικῶν, ὅτι, τέλος πάντων, πάντα τὰ περὶ διωγμῶν διαδιδόμενα εἶνε ἀσύστολα ψεῦδη. Ταῦτα τηλεγραφοῦντες ἐκ Μόσχας οἱ μπολσεβίκοι ἔχουσι τὴν ἀφέλειαν νὰ νομιζῶσιν ὅτι θὰ καταστῶσι πιστευτοὶ καθ' ἣν σιγμὴν ἀντλοῦμεν τὰς εἰδήσεις ἐκ πρώτης πηγῆς, ἐξ αὐτῶν τῶν σοβιετικῶν ἐφημερίδων, καὶ ἀναγινώσκουμεν τὰ ἄρθρα τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας Λουνατσάρσκι εἰς τὸ πρωτότυπον καὶ παρακολουθοῦμεν κατὰ πόδας τὴν ἐπίσημον ἄθεον τῶν κυβερνῶντων πολιτικῶν.

Ἡ πολιτικὴ αὕτη ἤδη κατέστη δημόσιον κτήμα, φενάκην δ' ἀποτελοῦσιν αἱ διαψευστικαὶ αὐτῆς δηλώσεις τοῦ ἀτυχοῦς μητροπολίτου Σεργίου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ταλαιπῶρων Ἱεραρχῶν, οἵτινες, εἴτε ἐξ ἀδυναμίας καὶ δειλίας ἀνθρωπίνης, εἴτε ἐκ λόγων ἐσωτερικῆς πολιτικῆς κρινομένης ἐπωφελεστέρως οἰασθήποτε φανερᾶς ἀντιστάσεως καὶ διαμαρτυρίας διὰ τὸν ὀρθόδοξον λαὸν τῆς Ρωσίας, φέρονται ἐγκωμιάζοντες μίαν πασίγνωστον ἐν Ρωσίᾳ κόλασιν, ἧς χειροτέρα δὲν γνωρίζει ἡ ἱστορία.

Δείγματα τῆς περιστερείου ἀθρόοτητος τῶν συκοφαντουμένων μπολσεβίκων ἕστωσαν ἐκ τῶν προχειωτέρων καὶ πρόσφατωτέρων τὰ κάτωθι:

Ἡ ἐν Ροστοβίφ ἐκδιδόμενη σοβιετικὴ ἐφημερίς «Τρουντ» (Ἔργον) γράφει: «..Ἡ θρησκεία περιήλθεν εἰς σύγχυσιν ὡς ἱκτίς καταδιωκομένη» διώκεται ἀμειλίκτως καὶ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ τελῇ ὑπὸ διωγμὸν. Μόνον ἐν Μόσχᾳ ὑπῆρχον 675 ναοί· σήμερον ἀπέμειναν μόνον 287. Κατὰ τὸ 1928 ἐν τῇ Ἑνώσει τῶν Ρωσικῶν Δημοκρατιῶν ἐκλείσθησαν 542 «ἰδιαιτέρα ξενοδοχεῖα» τοῦ Θεοῦ. Τῷ 1929 ἐκλείσθησαν 579 μέχρι τοῦ Αὐγούστου, καὶ μέχρι τῆς 1 Ἰαν. 1930 θὰ ἔχουν κλεισθῇ 1000. Τὰς κατοικίας αὐτὰς τοῦ Θεοῦ κατέχουν σήμερον λέσχη, βρεφοκομεία, σχολεῖα, καὶ βιβλιοθηκαὶ κομμουνιστικά. Οἱ κώδωνες μηχανῶνται περιλύπως, ἀλλὰ οὐδεμία ὑπάρχει οὐδὲ θὰ ὑπάρξῃ χάρις».

Ἡ σοβιετικὴ ἐφημερίς «Πράβδα» (Ἀλήθεια) βεβαίωσι ὅτι τὰ πρὸς παρακώλυσιν τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν Χριστουγέννων ληφθέντα μέτρα ἐστῆφθησαν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Αἱ ἀρχαὶ εἶχον κλείσει πλείστους ναοὺς. Ἐπειδὴ δὲ ὀπωσδήποτε ἔστω καὶ περιορισμένος τις—κατ' αὐτὴν—ἀριθμὸς πιστῶν ἐώρτασε, μ' ὅλα

ταῦτα, τὴν ἑορτὴν, ποιεῖται ἐκκλησίαν πρὸς πάσας τὰς ὑφισταμένας κομμουνιστικὰς ὁργανώσεις ὅπως ἐξακολουθήσωσιν ἀναπτύσσουσαι δραστηριῶς τὸ ἀντιθρησκευτικὸν πρόγραμμά των.

Τὸ ἐπαγγελματικὸν συνδικατὸν τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων παρακινούμενον ἢ πιεζόμενον ὑπὸ τῶν προϋσταμένων του ἀπεφάσισε νὰ διακόψῃ τὴν διανομὴν ἀλληλογραφίας πρὸς πάντας τοὺς κληρικούς ἢ καὶ τοὺς ἐκ τῶν πολιτῶν γνωστοῦ διὰ τὰ ἐκδηλα αὐτῶν θρησκευτικὰ φρονήματα. Πᾶσα ἀλληλογραφία πρὸς τὰ πρόσωπα ταῦτα καταστρέφεται, καὶ αὐτὴ ἢ ἐπὶ συστάσει, καὶ τὰ ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν τυχόν διαβιβασόμενα δέματα παραμένουσιν ἀνεπίδοτα ἢ καταστρέφονται. Ὁ σοβιετικὸς τύπος, ἐκ τᾶκτως ἱκανοποιημένος ἐκ τοῦ μέτρου τούτου, ὑψίζεται ὅπως τὴν πρωτοβουλίαν ταύτην μιμηθῶσι καὶ ἄλλαι ὁργανώσεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐφέλησεν ἢ ἔβλαψε;

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς συμπληρώσεως δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐν Ἀμερικῇ ἀπαγορεύσεως τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ἐν θρησκευτικοῖς ἀγγλικαῖς φύλλοις ἀναγράφεται οὐχὶ εὐχάριστος ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ μέτρου. Μεγάλῃ μερὶς τοῦ ἀμερικανικοῦ κοινοῦ εἶνε λίαν δυσηρεστημένη ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ σχετικοῦ νόμου καὶ τῶν πρὸς περισσώτερον αὐτοῦ ἐνίσχυσιν καταβαλλομένων προσπαθειῶν. Ὁ νόμος οὗτος μέχρι σήμερον πολλαχῶς κατεστρατηγήθη, ὑπέθαλψε τὴν δολιότητα καὶ τὴν ἀπάτην, ἐπέτειε τὴν πρὸς τὴν μέθην τάσιν, ἐδηλητήριασε μέγαν ἀριθμὸν ἀμερικανῶν ποχλιτῶν, ἐν γένει δὲ κρίνεται πολλῆς ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς βλάβης γενόμενος πρόξενος. Ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ περὶ ἀπαγορεύσεως νόμου παρουσιάζονται ἐνδιαφερόμεναι τρεῖς κυρίως «δυνάμεις»: οἱ μεγάλοι κεφαλαιοῦχοι, ὡς ἐκ καθαρῶς ἰδιοτελῶν λόγων ἐνδιαφερόμενοι ὅπως οἱ ἐργάται των ἀπέχῃσι τῆς μέθης, τὸ ἀθέμιτον λαθρεμπόριον τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, τὸ ὅποιον συνεσώρευε μέχρι σήμερον τεράστια κέρδη, καὶ ὁ φανατισμὸς τοῦ ἀμερικανισμοῦ, ὁ ὅποιος ὑποδαυλίζει ἔντονον μανιχαϊκὸν μῖσος κατὰ τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν. Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι παράγοντες δὲν προσιωνίζονται ἀγαθὰ, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον, ὅσοι οἱ ὑπὲρ τῆς «ξηρᾶς» πολιτικῆς, ἥτοι τῆς ἀπολύτου ἀπαγορεύσεως τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, κεκηρυγμένοι ἱεροκήρυκες, εὐκαίρως ἀκαίρως ἀποδίδουσι πᾶν ἀνθρώπινον πάθος καὶ πᾶσαν κακίαν καὶ ἀμαρτίαν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν μέθην κατὰ τὰ πρὸς τὸν ἀμερικανὸν λαὸν κηρύγματα των.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὴν παρελθούσαν Τρίτην μ. μ. ἔληξεν ἡ ἐν τῇ Ἀρχιερατικῇ Ἐπιτροπείᾳ μελέτη καὶ ὁ καθαρισμὸς τοῦ σχεδίου νόμου περὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, τὴν ἐπαύριον δὲ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἀπέστειλεν αὐτὰ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν μετὰ σχετικῆς ἐκθέσεως, ὑποδεικνύουσης τὰς ἐπενεχθεῖσας μεταβολὰς καὶ τοὺς λόγους αὐτῶν.

— Ἐπίσης ἐμελετήθη ἐν τῇ Ἀρχιερατικῇ Ἐπιτροπείᾳ τὸ σχέδιον ταμείου ἀσφαλίσεως καὶ συντάξεως τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ἐπεστράφη δὲ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν μετὰ τινων τροποποιήσεων.

— Τὴν Πέμπτην ἐν τῇ Ἀρχιερατικῇ Ἐπιτροπείᾳ ἐμελετήθη τὸ ζήτημα περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἀνετέθη δὲ εἰς δύο Ἀρχιερεῖς ὅπως συνεννοηθῶσι σχετικῶς μετὰ τοῦ Ὑπουργείου, τὴν δὲ Παρασκευὴν τὸ ζήτημα περὶ διοργανώσεως τοῦ Μοναχικοῦ βίου καὶ περὶ τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν.

— Ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Φώπιος διὰ γράμματος αὐτοῦ πρὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἐνέκρινε τὰς ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προταθείσας μετανομασίας τῶν τίτλων τῆς Μητροπόλεως Καβάλλας εἰς Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως, Γιαννιτσῶν εἰς Πέλλης καὶ Ν. Πελαγονίας εἰς Πτολεμαῖδος.

— Διὰ τοῦ Νόμου 4373 ἄρθρ. 21 προσεγένετο μεγάλη ἀδικία εἰς τοὺς θεολόγους καθηγητὰς ἀποκλεισθέντας τῶν θέσεων τῆς Μέσης; Ἐκπαιδεύσεως, ἡ δὲ διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων ἀνετέθη εἰς ἀναρμόδια πρόσωπα. Ἐκ τούτου, πρὸς τῇ ἀδικίᾳ τῶν θεολόγων καθηγητῶν, βλάπτεται μεγάλως καὶ τὸ θρησκευτικὸν τῶν νέων συναίσθημα. Ὅθεν ἡ Δ. Ἱερά Σύνοδος δι' ἐγγράφου αὐτῆς παρεκάλει τὸ ὑπουργεῖον ὅπως τροποποιήσῃ τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον τοῦ νόμου, συνάμα δὲ παρεκάλεισεν ὅπως εἰ δυνατὸν, νομοθετηθῇ ὁ διορισμὸς τῶν θεολόγων καθηγητῶν ὡς Διευθυντῶν Ἡμιγυμνασίων καὶ πλήρων Δημοτικῶν Σχολείων ἐφ' ὅσον ἔχουσι καὶ παιδαγωγικὰς γνώσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἐν τῇ σοβιετικῇ Ρωσίᾳ οἱ κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ διωγμοί, ἰδίᾳ δὲ οἱ κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, προσέλαβον ἀπὸ τινος χαρακτηῖρα πραγματικῆς καὶ εὐρυτάτης ἐκστρατείας καὶ ἐπιθέσεως, ἐκδηλουμένης εἰς τὸ σύγχρονον καὶ συστηματικὸν κλείσιμον πολυαριθμοτάτων ναῶν, τὴν ἀφαίρεσιν τῶν κωδῶνων καὶ τὴν σύλληψιν καὶ ἐγκάθειρξιν πολυαρίθμων κληρικῶν. Εἶνε ἀφάνταστα τὰ εἶδη τῶν κυριολεκτικῶς ἐξωφρενικῶν κατὰ τῆς θρησκείας προσβολῶν καὶ ὕβρεων, εἰς τὰ ὅποια εἶχον ἐκτραχηλισθῆ οἱ «ἄθεοι» κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ αἶνα ἕκτοτε ἐντόνος μέχρι σήμερον συνεχίζουσι. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῆς Πετροπόλεως ἀπεφάσισεν ὅπως ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου ἀρθῶσιν οἱ κώδωνες ἐκ πάντων τῶν ναῶν ἀνεξαιρέτως. Οἱ ταχυδρομικοὶ καὶ τηλεγραφικοὶ ὑπάλληλοι ἀρνοῦνται νὰ ἐπιδίδωσιν ἐπι-

στολὰς καὶ τηλεγραφήματα εἰς κληρικούς, ὡς καὶ τὰ ταχυδρομικῶς ἐπ' ὀνόματι κληρικῶν διαβιβαζόμενα βιβλία καὶ εἴ τι ἄλλο φέρει ὄνομα καὶ διεύθυνσιν κληρικοῦ. Ἐν τῇ διασήμεφ Λαύρα τοῦ ἁγ. Σεργίου παρὰ τὴν Μόσχαν, ἐν ἣ διέμενον, καταφυγόντες εἰς αὐτὴν δι' ἔλλειψιν κατοικίας, οἱ καθηγηταὶ τῆς παρακειμένης Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας, ἐγένοντο κυριολεκτικῶς ὄργια ὑπὸ τῶν καταλαβόντων αὐτὴν ὀργάνων τῶν σοβέτ. Οὗτοι, ἀφοῦ ἐξεδίωξαν τοὺς καθηγητὰς, ἤρξαντο ἀνασκάπτουτες καὶ καταστρέφουτες τὰ πάντα πρὸς ἀναζήτησιν κεκρυμμένων τὰχα θησαυρῶν, εἰς τὰ διάφορα παρεκκλήσια ἔδωκαν ὀνόματα μπολσεβίκων, ἐπέχρισαν τὰς τοιχογραφίας πρὸς ἐξάλειψιν τῶν θρησκευτικῶν παραστάσεων, διήρπασαν τὰ σπουδαιότατα κειμήλια τῆς Λαύρας, εἶτα δὲ ἐπιδοθέντες εἰς τὴν μέθην, ἀφοῦ ἐξήντησαν τὰς ὑπαρχούσας «μάρκας» οἴνου, συνέχισαν τὴν κραιπάλην πίνοντες καθαρὸν οἰνόπνευμα. Ταῦτα παραλαμβάνομεν αὐτολεξεῖ ἐκ τῶν σοβιετικῶν ἐφημερίδων.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον συνεκροτήθη ἐν Ρώμῃ συνέδριον τῶν οὐνιτῶν ἐπισκόπων, τὸ σπουδαιότερον δὲ τῶν ζητημάτων περὶ τὰ ὅποια ἠσχολήθη τοῦτο ὑπῆρξε τὸ τῆς καθιερώσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀγαμίας διὰ τὸν οὐνιτικὸν κλῆρον. Τὸ θέμα προεκάλεσε ζωηροτάτας συζητήσεις. Οἱ ἐπίσκοποι Στανισλαβόβσκη καὶ Περεμύσλσκη ἄνευ προσυνηνοήσεως μετὰ τοῦ μητροπολίτου Λβὸβ εἶχον εἰσαγάγει εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν τὴν ἀγαμίαν τοῦ κλήρου των. Κατὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀγαμίας ἐκηρύχθη ὁ μητροπολίτης Λβὸβ Σεπίτσκη, φρονῶν ὅτι κατ' αὐτῆς θὰ ἀντιταχθῇ ὀλόκληρος ὁ οὐνιτικὸς κλῆρος, οὕτω δὲ θὰ ἐνισχυθῇ ἡ ὀρθόδοξος προπαγάνδα, εἰς ἀπόδειξιν δὲ προσήγαγε τὴν μὴ προσέλευσιν ἱεροσπουδαστῶν εἰς τὰ σεμινάρια τῶν εἰσαγαγόντων τὴν ἀγαμίαν ἐπισκόπων. Ἐξ ἄλλου οἱ προμνημονευθέντες δύο ἐπίσκοποι ἐξέφρασαν παράπλου κατὰ τοῦ μητροπολίτου δι' ἡ στάσις του λαὰ δυσχεραίνει τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἀγαμίας. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Λβὸβ ἤδη ἐνεφανίσθησαν διάφοροι λίβελλοι κατὰ τῶν δύο ἐπισκόπων, οὗτοι δ' ἐμμεμμοίρησαν κατὰ τοῦ μητροπολίτου ὅτι οὐδὲν μέτρον ἔλαβε πρὸς ἀντίδρασιν κατὰ τῶν τοιούτων ἐναντίον αὐτῶν ἐπιθέσεων.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Ἡ «Προσκυνημανικὴ Ἐπιτροπὴ» τῶν προτεσταντῶν παρεσκεύασε τὸ ἄν προτεσταντικὸν εἰς τοὺς ἁγίους τόπους προσκύνημα. Οἱ προσκυνηταί, συγκεντρούμενοι ἐν Μασσαλίᾳ, θὰ ἀναχωρήσωσιν ἐκεῖθεν διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου «Λαμαρτίνος» ἀμέσως μετὰ τὸ Πάσχα, θὰ ἐπισκεφθῶσι δὲ κατὰ τὰς πέντε ἑβδομάδας, κατ' ἂς τὸ ταξιδιὸν των θὰ διαρκέσῃ, τὴν Συρίαν, τὴν Παλαιστίνην, τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὴν Ἄνω καὶ Κάτω Αἴγυπτον.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Κατὰ τὴν «Θρησκευτικὴν Ἐφημερίδα», ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν τῆς θεολογίας διαρκῶς ἀυξάνεται ἐν Γερμανίᾳ· κατὰ τὸ τελευταῖον ἐξάμηνον ἀνήλθεν εἰς 4911· μόνον ἡ τῆς Τυβίγγης Θεολογικῆ Σχολῆ ἀρι-

ἄμφι ἤδη 823.

—Περὶ μεσοῦντα τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον συνεκροτήθη ἐν Βαρσοβίᾳ τῆς Πολωνίας ἡ ἐτήσια συνδιάσκεψις τῶν ἐξ ἑβραίων χριστιανῶν. Ἡ ἐναρξίς τῆς συνδιασκέψεως ἐγένετο διὰ κοινῆς προσευχῆς, ψαλμῶν εἰς γερμανικὴν γλῶσσαν. Ἠκολούθησε κήρυγμα τοῦ ἀγγλοῦ Πάστορος Λάνδσμαν, ἐξ ἑβραίων ἔλκοντος τὸ γένος καὶ ὄλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν ἀφιερῶσαντος εἰς τὴν κήρυξιν τοῦ Χριστιανισμοῦ μεταξὺ τῶν ἑβραίων τῆς Πολωνίας καὶ τῆς Ρωσίας. Κατόπιν ἀνεγνώσθη ἐπ' ἴσης γερμανιστὶ ὑπόμνημα τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερέου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Βαρσοβίας πάστορος Μπουρσιέ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς μεταξὺ τῶν ἑβραίων χριστιανικοῦ κηρύγματος· τὸ ὑπόμνημα τοῦτο ἐνεποίησεν εἰς πάντα μεγάλην ἐντύπωσιν. Κατὰ παράκλησιν τοῦ προέδρου τῆς συνδιασκέψεως πάστορος Λάνδσμαν ἀπέτεινε πρὸς τὴν συνέλευσιν ὁ προσκληθεὶς εἰς αὐτὴν ὁρθόδοξος ἀρχιμ. Σάββας ἡρωεπιστήριον προσφώνημα. Ἡ πρώτη συνεδρία ἐπεσφραγίσθη διὰ κοινῆς πάλιν προσευχῆς ἐν πολωνικῇ γλώσσῃ. Ἡ συνδιάσκεψις ἐξηκολούθησε συνεδριάζουσα ἐπὶ τετραήμερον, μείεσχον δ' αὐτῆς περὶ τὰ 100 ἄτομα, πάντες ἑβραιοχριστιανοί, κυρίως ἐκ Βαρσοβίας καὶ Λότζ. Ἡ τελευταία συνεδρία κα-

τελείσθη διὰ προσευχῆς ὑπὲρ προσελεύσεως πάντων τῶν ἑβραίων εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστόν.

—Συνῆλθε πρὸς τινος ἐν Ρώμῃ ἡ διαρκὴς ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Διεθνoῦς Ἰνστιτούτου τῆς διδασκαλικῆς κινήματογραφίας. Ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἰνστιτούτου ὑπέβαλε μακρὰν ἔκθεσιν περὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης κατὰ τοὺς τελευταίους 4 μῆνας. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης προκύπτει, ὅτι τὸ Διδασκαλικὸν Κινήματογραφικὸν Ἰνστιτούτον κατώρθωσε νὰ ἐπιβληθῆ εἰς πολλὰ κράτη, ὡς μόνον ἱκανὸν νὰ συντελέσῃ πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ διὰ τῶν κινήματογραφικῶν εἰκόνων.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Εἰσηγητικὴ Ἐκθεσις Σχεδίου Νόμου περὶ Ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων, ὑπὸ μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Ἱεζεκιὴλ τοῦ ἀπὸ Βελανιδιάς, Εἰσηγητοῦ ἐν τῇ Β' Συνελεύσει τῆς Ἱεραρχίας. Ἀθῆναι 1930.

Θεοδώρου Ν. Καστανᾶ Καθηγητοῦ τοῦ Α' Γυμνασίου Θεσσαλονίκης, Ἀνάγκη δράσεως. (Ἐξ ἀφορμῆς μιᾶς κηρυκτικῆς). Ἐν Θεσσαλονίκῃ 1930.

Δημητρίου Π. Παππούλια, Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομικῆς διαδοχῆς ἐν τῷ ἑλληνικῷ δικαίῳ. Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, συνεδρία τῆς 28 Νοεμβρίου 1929. Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Ἡγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κανάλλων προκηρύττει ὅτι θέλει ἐκθέσῃ εἰς τριετὴ ἐνοικίασιν τὴν φερνὴν βοσκὴν τῆς βασικῆς περιφέρειας τῆς Μονῆς, συμφώνως τοῖς ὅροις τῆς ἀρχικῆς διακηρύξεως εἰς δύο συνεχεῖς Κυριακὰς τὴν 23ην καὶ 30ην Μαρτίου ἐ. ἔ. 1930 καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἐν Ἐλασσάνῃ καὶ ἐνώπιον τοῦ κ. Εἰρηνοδίκου Ἐλασσάνος ἢ τοῦ νομίμου ἀνακληρωτοῦ του.

Τὸ Ἡγούμενον τῆς ἐν Ἀμοργῷ Ἱερᾶς Μονῆς Χοτζοβιώτισσης διακηρύττει ὅτι ἐκπιεῖται τὸ ποιμνιον τῆς Μονῆς Χοτζοβιώτισσης διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας ἧτοι: Αἰγες 90, τράγαι 10, ἐρίφια περυσινὰ 34, πρόβατα 12, κριοὶ 3, ἀρνιά περυσινὰ 4. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν χώρῳ Ἀμοργοῦ ἐνώπιον τοῦ κ. Εἰρηνοδίκου Ἀμοργοῦ ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς τὴν 2 καὶ Μαρτίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ὑπὸ τῶν ὄρων καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ταυταριθμοῦ διακηρύξεως ἧς δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λάβωσι γνῶσιν.

Τὸ Ἡγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βράχου κῆ Κοιμ. τῆς Θεοτόκου, προκηρύττει ὅτι ἐκπιεῖται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως ἢ κόπρος τῶν λειβαδίων Μονῆς 1) Βαθειᾶς, 2) Πηγαδακίου, καὶ 3) Φρούσιος. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Νεμέᾳ τὴν 9ην Μαρτίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἐνώπιον τοῦ κ. Εἰρηνοδίκου Νεμέας ἢ τοῦ νομίμου ἀνακληρωτοῦ αὐτοῦ.

Τὸ Ἡγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἱερουσαλήμ διακηρύττει ὅτι ἀκρωθείσης τῆς ἐνοικιάσεως τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ ἀγρῶν τῆς Μονῆς προκηρύσσομεν ἵεαν ἐπ' αὐτῶν δημοπρασίαν

μονοστοῦς μισθώσεως διενεργηθησομένην τὴν 16 Μαρτίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10 π. μ. καὶ τὰς ἐπομένους 2 Κυριακὰς ἐν Δαυλείᾳ καὶ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ δημοπρασιῶν ἐνώπιον τοῦ ἀρμεδίου Εἰρηνοδίκου Χαίρωνείας καὶ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς ὑπὸ τῶν ὄρων καὶ ὑποχρεώσεως τῶν πλειοδοτούντων. Ἡ προκειμένη δημοπρασία οὐσα κατεπίγουσα λόγῳ τοῦ παρερχομένου χρόνου τῆς γεωργ. περιόδου θέλει ἐνεργηθῆ κατὰ τὰς ὡς ἄνω τρεῖς μόνον Κυριακὰς, πᾶσα δὲ περαιτέρω ἐπ' αὐτῆς προσφορὰ ἀποκλείεται ἀπολύτως· κἂν ὅμως παρὰ ταῦτα πραγματοποιηθῇ τοιαύτη, ὑπόκειται εἰς τοὺς ὄρους καὶ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ ἐνοικιάσεως μοναστηριακῶν ἀκινήτων καὶ θέλει προστεθῆ 25 ο/ο ἐπὶ πλέον τῆς ὑφισταμένης τελευταίας πλειοδοσίας. Οἱ ὄροι συγγραφῆς καὶ σχετικῶν ὑποχρεώσεων εἰσὶ κατεθεθειμένοι ἐν τῷ γραφεῖοι τῆς Μονῆς ἕνθα δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ βουλόμενοι.

Τὸ Ἡγούμενον τῆς ἐν Ζαχόλῃ Ἱερᾶς Μονῆς Προφήτου Ἡλίου διακηρύττει ὅτι τὴν 4ην Μαΐου ἐν ἔτους ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἐν Συκιωνίᾳ (Κιάτον) ἐκθέτει εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν περὶ διετοῦς ἐνοικιάσεως τοῦ ἐν θέσει Γκράβες καὶ Κοκινιά περιφέρειας Βασιλικοῦ ἀγροῦ τῆς Μονῆς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου Συκιωνίης καὶ ἐνὸς μέλους τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς μονῆς κατὰ τοὺς ὄρους τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεως καὶ ὡς πρώτη προσφορὰ ὀρίζεται εἰς δραχ. χιλίας (1000).

Τύποις «Φοινίκης» Ὁδὸς Σταδίου 44 - Ἀθῆναι

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,, ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΝΑ Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου	ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ † ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΑΝΘΙΜΟΣ † ΤΡΙΚΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΓΩΝ ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ ΘΕΟΔ. ΣΠΕΡΑΝΤΙΟΣ ΕΠΙΤΡ. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ	ΟΡΟΙ ΣΥΝΑΡΜΟΝΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 60. ΕΞΩΤ. ΦΡ. 60. ΑΜΕΡ. ΔΟΛ. 3 ΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΝΑΟΝ ΠΡΟΤΕΥΟΥΣΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΔΡΧ. 100 ΝΑΟΝ ΧΩΡΙΩΝ 60. ΙΕΡΕΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ 90
--	---	---

Διεύθυνσις Συνιάξεως: Μοσχονησίω 12α. - Διεύθ. Διαχειρίσεως καὶ Διεκπεραιώσεως: Μέγ. Ἀρχιεπ. ὁδ. Φιλοθέης 21.